

โครงการ การอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การพัฒนาทักษะด้านวัฒนธรรมเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ร่วมกับเครือข่ายห้องสมุดกรุงเทพมหานคร

เลขที่สัญญา : 12/2568

หัวหน้าโครงการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรสิริ เกษมสินธุ์ วิเวกเมธากร

หน่วยงาน : สาขาวิชาศิลปศาสตร์

ความเป็นมาของโครงการ

ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครเป็นสถานที่ส่งเสริมการเรียนรู้มาตลอดทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ โดยมีการจัดหาทรัพยากรและกิจกรรมการเรียนรู้ ส่วนมาตรฐานการเรียนรู้ของห้องสมุดประชาชน พบว่า ต้องจัดให้เป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ศูนย์การจัดกิจกรรม เครือข่ายการเรียนรู้ให้การศึกษา เผยแพร่วัฒนธรรม ส่งเสริมการเรียนรู้ทางสารสนเทศ จัดให้เป็นห้องสมุดเสมือนจริง รวมทั้งพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน รวมทั้งสร้างความเข้าใจกับชุมชนให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในขณะที่สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชมีการจัดการเรียนการสอนให้ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาอาชีพอย่างต่อเนื่อง

จากการจัดโครงการบริการสังคมภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานครกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชมีมาอย่างต่อเนื่อง และการสัมภาษณ์แบบ focus group จากผู้เข้าร่วมโครงการ ผู้บริหาร เมื่อสิ้นสุดโครงการของปีงบประมาณ 2567 ทำให้เห็นว่ากรุงเทพมหานคร มีกลุ่มประชากรหลากหลายทั้งด้านชาติพันธุ์ รายได้ แหล่งท่องเที่ยว ที่แตกต่างกันไปในแต่ละเขต มีการผสมผสานวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ประเพณี วัฒนธรรมการอ่าน รูปแบบการเรียนรู้ ส่งผลให้บริการแหล่งเรียนรู้ แหล่งสารสนเทศต้องได้รับพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1 เพื่อสำรวจความต้องการทักษะที่จำเป็นด้านวัฒนธรรมจากผู้ทำงานในแหล่งเรียนรู้ชุมชนของกรุงเทพมหานคร
- 2 เพื่อฝึกอบรมทักษะด้านวัฒนธรรมของชุมชนเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนร่วมกับเครือข่ายห้องสมุดกรุงเทพมหานคร

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้นำชุมชน บรรณารักษ์ ผู้ทำงานสนับสนุนเครือข่ายห้องสมุดกรุงเทพมหานคร สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร

ปริมาณกลุ่มเป้าหมาย : 40 คน

พื้นที่กลุ่มเป้าหมาย : กรุงเทพมหานคร

วิธีการดำเนินงานของโครงการ

คณะทำงานโครงการ ฯ ได้ประสานกับสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร เพื่อขอรับฟังความต้องการการพัฒนาสมรรถนะของบรรณารักษ์ ผู้ทำงานในห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2568 พร้อมแลกเปลี่ยนแนวคิดด้านความยั่งยืน วัฒนธรรม ความก้าวหน้าทางวิชาการ วิทยาการของคณาจารย์สาขาวิชาศิลปศาสตร์ เพื่อกำหนดขอบเขต เนื้อหา วัน เวลาและวิธีการดำเนินการของการบริการวิชาการในครั้งนี้ ทั้งนี้ ทางผู้บริหารของสำนัก ฯ เห็นว่า เนื้อหาควรเน้นไปด้านทักษะทางวัฒนธรรมการอ่านและการเรียนรู้

จากนั้น คณะทำงานโครงการ ฯ ได้ออกแบบการอบรมทักษะทางวัฒนธรรมการอ่านและการเรียนรู้ โดยเชื่อมโยงกับแนวคิดเรื่องความยั่งยืน โดยแบ่งเนื้อหาเป็นสองส่วนหลักดังนี้ 1) บทบาทของบรรณารักษ์ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ในฐานะผู้ทำงานด้านวัฒนธรรมการอ่าน และการเรียนรู้ ประกอบกับกรณีศึกษาในมหานครต่าง ๆ ทั่วโลก 2) ความคิดเห็น มุมมองของบรรณารักษ์ ผู้ทำงานห้องสมุดในการกำกับดูแลของกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการอ่าน การเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืนในมิติการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

การอบรมอยู่ในรูปแบบการบรรยาย การสัมภาษณ์กลุ่มย่อย และการนำเสนอความคิด มุมมองของแต่ละกลุ่มให้ผู้เข้าอบรมท่านอื่นได้ร่วมอภิปราย ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มย่อยจะรวบรวมนำเสนอกรุงเทพมหานครและประกอบการเผยแพร่ทางวิชาการต่อไป

ผลการดำเนินงาน

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ตอบแบบประเมินโครงการการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาทักษะด้านวัฒนธรรมเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนร่วมกับเครือข่ายห้องสมุดกรุงเทพมหานคร”

1) ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ตอบแบบประเมินโครงการการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาทักษะด้านวัฒนธรรมเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนร่วมกับเครือข่ายห้องสมุดกรุงเทพมหานคร” วันที่ 17 กรกฎาคม 2568

ตารางที่ 1 ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นจากการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ครังนี้หรือไม่

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพิ่มขึ้น	40	100.00
ไม่เพิ่มขึ้น	-	-
รวม	40	100.00

ตารางที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบประเมินได้รับความรู้เพิ่มขึ้นจากการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ จำนวน 40 คน (ร้อยละ 100)

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	9	22.50
หญิง	31	77.50
2. อายุ		
21 – 30 ปี	6	15.00
31 – 40 ปี	9	22.50
41 – 50 ปี	17	42.50
51 – 60 ปี	8	20.00
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4	10.00
ปริญญาตรี	25	62.50
ปริญญาโท	10	25.00
สูงกว่าปริญญาโท	1	2.50
4. หน่วยงาน		
กลุ่มงานบริหารแหล่งเรียนรู้	5	12.50
กลุ่มงานห้องสมุดและการเรียนรู้ 1	19	47.50
กลุ่มงานห้องสมุดและการเรียนรู้ 2	16	40.00
รวม	40	100.00

ตารางที่ 2 พบว่าผู้ตอบแบบประเมิน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 31 คน (ร้อยละ 77.50) ผู้ชาย จำนวน 9 คน (ร้อยละ 22.50) มีอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 17 คน (ร้อยละ 42.50) และอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 9 คน (ร้อยละ 22.50) ระดับปริญญาตรี จำนวน 25 คน (ร้อยละ 62.50) และ ปฏิบัติงาน ณ กลุ่มงานห้องสมุดและการเรียนรู้ 1 จำนวน 19 คน (ร้อยละ 47.50) และรายละเอียดอื่น ๆ ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจต่อการอบรมเชิงปฏิบัติการ

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
3.1 ความน่าสนใจของเนื้อหา	4.40	0.67	มาก
3.2 การบรรยายของวิทยากร	4.48	0.68	มาก
3.3 การตอบคำถามของวิทยากร	4.53	0.68	มากที่สุด
3.4 สื่อที่ใช้ในการบรรยาย	4.46	0.68	มาก
3.5 ความคาดหวังที่มีต่อการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ หลังเข้ารับบริการวิชาการ	4.46	0.68	มาก
3.6 ระยะเวลาในการบริการวิชาการ	4.48	0.68	มาก
3.7 ความเหมาะสมของสถานที่	4.30	0.72	มาก
รวม	4.44	0.68	มาก

ตารางที่ 3 พบว่าผู้ตอบแบบประเมินมีความพึงพอใจต่อการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยรวมมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.44) โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การตอบคำถามของวิทยากร ($\bar{x}$ = 4.53) รองลงมาคือ การบรรยายของวิทยากร และระยะเวลาในการบริการวิชาการ ($\bar{x}$ = 4.48) และ อื่น ๆ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะของผู้เข้ารับบริการวิชาการ

- อยากให้มีการอบรมแบบนี้ต่อเนื่อง และต่อไป
- เทคนิคการเขียนนิทาน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผู้เข้าอบรมได้รับความรู้ ข้อมูล เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี ในการพัฒนากิจกรรมการอ่านและการเรียนรู้ของห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ในมหานครต่าง ๆ
2. ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับมุมมองของบรรณารักษ์ ผู้ทำงานห้องสมุดในการกำกับดูแลของกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการอ่าน การเรียนรู้ในบริบทของเขตต่าง ๆ
3. ฐานข้อมูลเชิงคุณภาพในประเด็นความยั่งยืนในมิติการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ที่จะนำไปเสนอต่อกรุงเทพมหานครและเผยแพร่ทางวิชาการต่อไป

ภาพกิจกรรมการดำเนินงานโครงการ

